FÖRSLAG 2014:7

LS 1212-1653

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Föredragande landstingsråd: Filippa Reinfeldt

Ärendebeskrivning

Ylva Nork m.fl. (V) har lämnat en motion om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsstyrelsens motivering

Landstinget ansvarar för tandvård för barn och ungdomar. Tandvården är avgiftsfri för barn och ungdomar till och med det år då man fyller 19 år. Därefter betraktas man som vuxen och omfattas av det statliga stödet för vuxentandvården.

Den 1 juli 2008 trädde lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd i kraft. Med det nuvarande tandvårdsstödet finns två huvudsakliga mål. Det första målet är att bibehålla en god tandhälsa för de med inga eller små tandvårdsbehov. Det andra målet är att göra det möjligt för personer med omfattande tandvårdsbehov att få kostnadseffektiv vård utifrån sina behov till en rimlig kostnad.

Försäkringskassan har låtit utföra en kvalitativ studie i form av fokusgruppsintervjuer. Bland 20–29-åringarna i fokusgruppen anser man att det är dyrt att gå till tandvården och man skulle gå oftare om det vore billigare. Avgörande för att gå till tandvården är dock om man får en kallelse, blir man inte kallad är det lätt att man inte besöker tandvården. Det upplevs också som att pengar läggs ut i onödan vid besök i tandvården, då det visar sig att det inte finns några problem med tänderna.

Fokusgruppsintervjun visar också att man samtidigt har en ganska dålig uppfattning om vad det faktiskt kostar. Enligt fokusgruppsintervjun, har 20–29-åringarna, förutom de ekonomiska argumenten, också en hel del emotionella argument till att inte gå till tandvården. Bland annat upplever många att tandvårdsbesök ofta är förknippat med obehag och skam över att man inte skött sina tänder bättre samt att man känner oro långt i förväg och att det kommer att göra ont.

Unga mellan 20 – 29 år får ett fördubblat tandvårdsstöd, det vill säga 300 kr per år. För de allra flesta unga räcker det med att besöka tandvården vartannat år för kontroll av tandhälsan och stöd för egenvården. Det innebär att det statliga tandvårdsbidraget nära nog motsvarar vad en tandvårdsundersökning vanligen kostar.

I Försäkringskassans rapport (2011) känner mindre än hälften av 20–29-åringarna till existensen av allmänna tandvårdsbidraget. Män känner generellt till allmänna tandvårdsbidraget i lägre grad än kvinnor. Samma studie visar också att de som känner till tandvårdsbidraget har bristfälliga kunskaper om vad bidraget innebär.

Det är inte heller ovanligt att unga vuxna flyttar från sin hemort för studier eller arbete på annan ort och därför bryter den kontinuerliga kontakt de haft med sin tandläkare under barn- och ungdomsåren.

Det är viktigt att alla aktörer ser över hur de på bättre sätt kan nå ut till unga vuxna. Här har tandvårdens aktörer ett stort ansvar att tillsammans med patienten lägga upp en individuell tandvårdsplan, som kan överföras till den fortsatta tandvården. Även från landstingets sida är det viktigt att kontinuerligt förbättra informationen, inte minst under det sista tandvårdsbesöket i den fria barntandvården. Därför har en särskild skrivning förts in i förfrågningsunderlaget för barn- och ungdomstandvård att vårdgivare inom barn- och ungdomstandvården ska lägga särskild vikt vid att informera 19-åringar om det statliga tandvårdsstödets regler. Syftet är att få unga vuxna, efter den avgiftsfria barn- och ungdomstandvårdens slut, att fortsätta att regelbundet besöka tandvården.

Landstinget har ett tydligt ansvar för barn- och ungdomstandvården fram till 19-års ålder. Därefter inträder det statliga tandvårdsstödet. Det är därför rimligt att hävda att synpunkter som rör vuxnas tandvårdsstöd, gällande såväl nivåer som åldersgränser, bör riktas mot staten och inte mot landstinget.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag den 4 februari 2014, § 17 med MP-ledamöternas reservation och V-ledamotens muntliga reservation. Protokollet justeras den 17 februari 2014
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2014
3. Motion 2012:31
4. Hälso-och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 11 december 2013, § 17, med MP-ledamotens reservation och V-ledamotens muntliga reservation
5. Programberedning för tandvårds protokollsutdrag den 5 december 2013, § 6, med MP-ledamotens särskilda uttalande
6. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 15 oktober 2013

Stockholms läns landsting
Landstingsstyrelsen

Protokollsutdrag
Sammanträdesdatum
2014-02-04

Datum för justering: 2014-02-17
Datum för anslag: 2014-02-17

---

§ 17
Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder
LS 1212-1653

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 22 januari 2014 med yttranden från hälso- och sjukvårdsnämnden den 11 december och programberedningen för tandvård den 5 december 2013 och landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2014.

MP-ledamöternas skrivelse den 30 januari 2014 med förslag att landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län, *att* därutöver anföra vad MP-ledamöterna föreslagit (bilaga).

Följande yrkanden framfördes

dels bifall till landstingsrådsberedningens förslag
dels bifall till MP-ledamöternas förslag
dels av V-ledamoten om bifall till motionen.

Ordföranden ställde propositioner om bifall till dessa yrkanden och fann att styrelsen antagit landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsen beslutade således föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad enligt landstingsrådsberedningens förslag.

Reservationer mot landstingsstyrelsens beslut anfördes

dels av MP-ledamöterna för MP-förslaget.
dels av V-ledamoten för V-förslaget.

Vid protokollet

Anna-Britt Weiss

Stockholms läns landsting

LANDSTINGSSTYRELSEN
Miljöpartiet de gröna

FÖRSLAG TILL BESLUT

2014-02-04

LS 1212-1653 Ärende 17

Yttrande över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Miljöpartiet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att besluta

att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län,

att därutöver anföra,

Besök till tandläkare halveras det år som den fria tandvården upphör, bara 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården 2011. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök och att tandvårdsförsäkringen inte har lyckats öka besöksfrekvensen.

Ett aktivt arbete för att förbättra befolkningens mun- och tandhälsa är en viktig del i det hälsofrämjande arbetet. Att tidigt etablera en förståelse (om än inte en stark vilja) hos ungdomar till behovet av att besöka tandvården är avgörande för att säkerställa det arbetet. Dålig tandhälsa å andra sidan minskar livskvaliteten och kan leda till följdsjukdomar.

Antal ungdomar i åldrarna 20-23 uppgår f n till ca 108 000 i Stockholms län. Andelen 20-23 åringar som besöker tandvården ligger i genomsnitt på 40-50 procent i riket. Om tandvården blir fri förmodas besöksfrekvensen öka. Den genomsnittliga besöksfrekvensen för barn i åldrarna 3-19 år i Stockholms län är drygt 93 procent. För 19-åringar är besöksfrekvensen 89 procent. I kostnadsberäkningen av en förlängning av den fria tandvården antas att 20-23 åringarna besöker tandvården i samma omfattning som 19-åringarna.

Kostnaden för allmän barn och ungdomstandvård skulle med den antagna besöksfrekvensen och med nuvarande ersättning (kapitering) öka från nuvarande kostnad om 384 mnkr till 479 mnkr, d v s med 95 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i svaret till motionen konstaterat att en förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården sannolikt skulle bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för de unga vuxna. Miljöpartiet instämmer i den analysen och vill därför föreslå en förlängning av subventionen med fri tandvård till 23 års ålder.

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-01-08

LS 1212-1653

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -01- 08
Dnr LS 1212-1653
Rotel II

Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Ärendebeskrivning

Ylva Nork m.fl. (V) har lämnat en motion om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 8 januari 2014
Motion 2012:31
Hälso-och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 11 december 2013 med
MP-ledamotens särskilda uttalande och
V-ledamotens muntliga reservation
Programberedning för tandvårds protokollsutdrag den 5 december 2013 med
MP-ledamotens särskilda uttalande
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 15 oktober 2013

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

I motionen föreslår Ylva Nork m.fl. (V) att gränsen för fri tandvård ska höjas från nuvarande 19 år till och med 21 års ålder. Motionärerna framhåller att många unga vuxna av ekonomiska skäl avstår att besöka tandvården.

Förvaltningen väljer att grunda detta tjänsteutlåtande på hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande.

En förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården skulle medföra att landstinget tar över ett statligt åtagande utan någon form av reglering.

Sett enbart till kostnaderna för landstinget att höja åldersgränsen för fri tandvård till 21 års ålder beräknas uppgå till minst 40 miljoner kronor per år om landstinget får tillgodoräkna sig tandvårdsbidraget och högkostnadsersättningen. I annat fall beräknas kostnaden stiga till cirka 56 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen planerar, med start år 2014, en översyn av den organiserade barn- och ungdomstandvården. Översynen får visa hur olika förmåner inom den fria barn- och ungdomstandvården ska hanteras.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Beslutsunderlag 3

Ankom
Stockholms läns landsting
2012 -12- 04
Dnr LS 1212-1653

2012:31
Bilaga 11

Stockholms läns landsting
2012-12-04

Motion av Ylva Nork m.fl. om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder.

En stor del av dem som idag slutar gymnasiet vid 19 års ålder går rakt ut i arbetslöshet eller blir fattiga studenter. Privatekonomin är mycket svag, näst intill obefintlig. Att gruppens svaga ekonomiska ställning är en stor orsak till att unga människor slutar att gå till tandläkare, går att utläsa av de statistiska undersökningar som gjorts. De är oroliga för kostnaderna, tandvårdsstödet till trots. Rikssnittet som besöker tandvården i gruppen 20–21-åringar är idag bara 40-50 procent (för 19-åringarsom fortfarande har fri tandvård är rikssnittet 89 procent).

Antalet unga i åldern 20-21 i Stockholms län idag uppgår till ca 53 500 och beräkningar visar att om 20–21-åringarna går till tandläkaren i samma utsträckning som 19-åringarna, skulle det medföra en kostnadsökning om 56 miljoner.

För personer som fyllt 20 år finns ett av Försäkringskassan administrerat tandvårdsstöd som bygger på två delar. Dels det s.k. tandvårdsbidraget/tandvårdschecken som uppgår till 300 kr per år för personer under 30 år. Dels högkostnadsskyddet som i princip innebär att vårdkostnader över 3 000 kr subventioneras till 50 procent. Subventionen för kostnader över 15 000 är idag 85 procent.

Om Stockholms läns landsting kan tillgodogöra sig den statliga subventionen för denna åldersgrupp, skulle kostnaden för en utökning av den fria tandvården kunna minskas med motsvarande belopp. Med antagandet ovan om hur många personer i åldrarna 20-21 som skulle besöka tandvården om den var avgiftsfri, skulle landstingets kostnader kunna minskas med 16 mkr. Kostnaden för att höja gränsen t o m 21 år för avgiftsfri tandvård skulle därmed uppgå till 40 mkr.

Kopplat till följdsjukdomar pga. dålig tandhälsa borde detta i sammanhanget dock vara en låg kostnad för mindre lidande och framtida men hos de enskilda individerna.

Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta

att erbjuda alla ungdomar till och med 21 år fri tandvård i Stockholms län

Ylva Nork (V)

Thomas Magnusson (V)

Laila Leymann (V)

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

PROTOKOLLSUTDRAG 10/2013
§ 17

SAMMANTRÄDESDAG
2013-12-11

Justerat Filippa Reinfeldt (M)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2013-12-11

Ankom
Stockholms läns landsting
2013 -12- 16
Dnr LS 1212-1653
Rotel II

§ 17 Yttrande över motion av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

HSN 1309-1012

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 år ålder.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-10-15
Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V)

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till förvaltningens förslag

2 Helene Öbergs (MP) förslag (bilaga 12) om bifall till
att till landstingsstyrelsen föreslå att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län.

3 Håkan Jörneheds (V) förslag om bifall till motionen.

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Helene Öberg (MP) reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet

Lisbeth Ekebom

Rätt utdraget intygas

Lisbeth Ekebom

Expedieras till:
Landstingsstyrelsen
Akten

Bilaga 12

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN
Miljöpartiet de Gröna

Förslag till beslut
2013-12-11
HSN 1309-1012
Ärende 17

Yttrande över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Miljöpartiet föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen föreslå att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län,

att därutöver anföra,

Besök till tandläkare halveras det år som den fria tandvården upphör, bara 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården 2011. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök och att tandvårdsförsäkringen inte har lyckats öka besöksfrekvensen.

Ett aktivt arbete för att förbättra befolkningens mun- och tandhälsa är en viktig del i det hälsofrämjande arbetet. Att tidigt etablera en förståelse (om än inte en stark vilja) hos ungdomar till behovet av att besöka tandvården är avgörande för att säkerställa det arbetet. Dålig tandhälsa å andra sidan minskar livskvaliteten och kan leda till följdsjukdomar.

Antal ungdomar i åldrarna 20-23 uppgår f n till ca 108 000 i Stockholms län. Andelen 20-23 åringar som besöker tandvården ligger i genomsnitt på 40-50 procent i riket. Om tandvården blir fri förmodas besöksfrekvensen öka. Den genomsnittliga besöksfrekvensen för barn i åldrarna 3-19 år i Stockholms län är drygt 93 procent. För 19-åringar är besöksfrekvensen 89 procent. I kostnadsberäkningen av en förlängning av den fria tandvården antas att 20-23 åringarna besöker tandvården i samma omfattning som 19-åringarna.

Kostnaden för allmän barn och ungdomstandvård skulle med den antagna besöksfrekvensen och med nuvarande ersättning (kapitering) öka från nuvarande kostnad om 384 mnkr till 479 mnkr, d v s med 95 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i svaret till motionen konstaterat att en förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården sannolikt skulle bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för de unga vuxna. Miljöpartiet instämmer i den analysen och vill därför föreslå en förlängning av subventionen med fri tandvård till 23 års ålder.

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Programberedning 5
- Tandvård

PROTOKOLLSUTDRAG

SAMMANTRÄDESDAG
2013-12-05

8/2013
§ 6

Ankom
Stockholms läns landsting
2013 -12- 16
Dnr LS 1212-1653
Rofel II

Justerat Catrin Mattsson (C)
Kristina Söderlund (S)

§ 6 Yttrande över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

HSN 1309-1012

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 år ålder.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-10-15
Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V)

Yrkande

Ordföranden Catrin Mattsson (C) och Catarina Ekeståhl (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Margareta Randwall (MP) yrkar (i enlighet med bilaga 1) om bifall till
att till landstingsstyrelsen föreslå att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län,
att därutöver anföra enligt MP:s förslag (bilaga 1)

Proposition

Ordföranden Catrin Mattsson (C) ställer proposition på båda yrkandena och finner att beredningen beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslut

Programberedningen beslutar att i enlighet med förvaltningens förslag föreslå Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

att till landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Deltar inte i beslut

Kristina Söderlund (S) deltar inte i beslutet.

Vid protokollet/Rätt utdraget intygas

Helena Johansson

Stockholms läns landsting

FÖRSLAG TILL BESLUT

PROGRAMBEREDNINGEN FÖR TANDVÅRD
Miljöpartiet de Gröna

2013-12-05

Ärende nr: 6

HSN 1309-1012

Yttrande över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Miljöpartiet föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att till landstingsstyrelsen föreslå att erbjuda alla ungdomar till och med 23 år fri tandvård i Stockholms län,

att därutöver anföra,

Besök till tandläkare halveras det år som den fria tandvården upphör, bara 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården 2011. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök och att tandvårdsförsäkringen inte har lyckats öka besöksfrekvensen.

Ett aktivt arbete för att förbättra befolkningens mun- och tandhälsa är en viktig del i det hälsofrämjande arbetet. Att tidigt etablera en förståelse (om än inte en stark vilja) hos ungdomar till behovet av att besöka tandvården är avgörande för att säkerställa det arbetet. Dålig tandhälsa å andra sidan minskar livskvaliteten och kan leda till följdsjukdomar.

Antal ungdomar i åldrarna 20-23 uppgår f n till ca 108 000 i Stockholms län. Andelen 20-23 åringar som besöker tandvården ligger i genomsnitt på 40-50 procent i riket. Om tandvården blir fri förmodas besöksfrekvensen öka. Den genomsnittliga besöksfrekvensen för barn i åldrarna 3-19 år i Stockholms län är drygt 93 procent. För 19-åringar är besöksfrekvensen 89 procent. I kostnadsberäkningen av en förlängning av den fria tandvården antas att 20-23 åringarna besöker tandvården i samma omfattning som 19-åringarna.

Kostnaden för allmän barn och ungdomstandvård skulle med den antagna besöksfrekvensen och med nuvarande ersättning (kapitering) öka från nuvarande kostnad om 384 mnkr till 479 mnkr, d v s med 95 mnkr.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i svaret till motionen konstaterat att en förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården sannolikt skulle bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för de unga vuxna. Miljöpartiet instämmer i den analysen och vill därför föreslå en förlängning av subventionen med fri tandvård till och med 23 års ålder.

Hälso- och sjukvårdsnämnden
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-10-15

HSN 1309-1012

Handläggare:
Kjell Bjerrehorn

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2013-12-11, P 17

Ankom
Stockholms läns landsting
2013 -12- 16
Dnr LS 1212-1653
Rofel II

Yttrande över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 år ålder.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-10-15
Motion 2012:31 av Ylva Nork m.fl. (V)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för tandvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen föreslår Ylva Nork m.fl. att gränsen för fri tandvård ska höjas från nuvarande 19 år till och med 21 års ålder. Motionärerna framhåller att många unga vuxna av ekonomiska skäl avstår att besöka tandvården.

Utredningen Friskare tänder – till rimliga kostnader (SOU 2007:19) diskuterar den sjunkande besöksfrekvensen bland 20-24 åringar där cirka 52 procent årligen besöker tandvården samt uppmärksammar att *"personer som inte besöker tandvården minst vartannat år löper en påtagligt större risk att få tandhälsoproblem än de som besöker tandvården minst vartannat år."*

Besöksfrekvensen för 19-åringar i Stockholm län var 86 procent år 2012. Inom tandvårdsförsäkringen infördes år 2008 ett allmänt tandvårdsbidrag om 300 kronor per år, riktat till åldersgruppen 20-29 år för att stimulera

till regelbundna tandvårdsbesök. Cirka 40 procent av 20-åringarna besökte tandvården år 2011. Besöksfrekvensen steg sedan till ca 50 procent för 21-åringarna för att därefter falla till cirka 47 procent för kvinnorna och ca 38 procent för männen i 28-årsåldern. Därefter steg besöksfrekvensen successivt till ca 70 procent för 65-åringarna. Det är tydligt att de unga vuxna skjuter upp sina tandvårdsbesök efter det att den fria tandvården upphört i 19-årsåldern och att tandvårdsförsäkringen inte förmått öka besöksfrekvensen.

Inom Västra Götalandsregionen har med början år 2008 beslutats att förlänga den fria barn och ungdomstandvården årligen stegvis. Beslut är fattat 2013 att från och år 2014 förlänga den fria tandvården till och med 24 års ålder. Slutmålet är till och med 25 års ålder. Det råder dock osäkerhet om de ekonomiska förutsättningarna, då Försäkringskassan rest återbetalningskrav visavi regionen avseende att regionen tillgodoräknat sig såväl tandvårdsbidrag som högkostnadsskydd för dem som erhållit avgiftsfri tandvård.

En förlängning av den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården skulle sannolikt bidra till en högre besöksfrekvens och därmed bättre tandhälsa för de unga vuxna.

Kostnaderna för landstinget att höja åldersgränsen för fri tandvård till 21 års ålder beräknas uppgå till minst 40 mnkr per år under förutsättning att tandvårdsbidraget och högkostnadsersättningen kan påräknas från Försäkringskassan. I annat fall beräknas kostnaden stiga till cirka 56 mnkr. Att landstinget med en förlängning av den avgiftsfria barn och ungdomstandvården tar över ett statligt åtagande utan att för detta erhålla ersättning, kan emellertid vara diskutabelt.

Frågan om en förlängning av den fria barn och ungdomstandvården är således komplex. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen planerar, med start år 2014, en översyn av den organiserade barn- och ungdomstandvården.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Maria Samuelsson Almén
t.f. avdelningschef